

Handläggare
Sophia Fensby
Telefon: 08-50829456**Till**
Kommunstyrelsen

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030

Underrubrik.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 godkänns enligt bilagan.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt även ge samtliga bolagsstyrelser inom koncernen i uppdrag att anta Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 enligt bilagan.
3. Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069) upphör att gälla.

Sammanfattning

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 är en av sex handlingsplaner som tillhör Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna.

Handlingsplanen syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030. Det övergripande målet men handlingsplanen är: *Staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter.*

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samerna är också ett urfolk. De nationella minoriteterna och det samiska folket har särskilda rättigheter kopplat till bland annat språk och kultur samt delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Dessa rättigheter är fastställda både i svensk lag och i olika internationella överenskommelser.

Stadsledningskontoret bedömer att Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 är ett angeläget styrdokument för att stärka och utveckla stadens minoritetspolitiska arbete som en integrerad del av stadens arbete med de mänskliga rättigheterna.

Bakgrund

De nationella minoriteternas rättigheter följer av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk som ger det offentliga ett särskilt ansvar att skydda de nationella minoriteternas språk och kultur samt möjliggöra delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. FN har även antagit en deklaration om urfolks rättigheter som bland annat betonar urfolks rätt till självbestämmande.

Av Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna framgår att programmet ska fungera som paraply för sex tillhörande handlingsplaner, varav en ska behandla de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter.

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 ersätter Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets välfärdsavdelning.

Ärendet

Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 syftar till att stärka stadens arbete med att tillgodose de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen sträcker sig till år 2030.

Det övergripande målet med handlingsplanen är: *Staden säkerställer att nationella minoriteter och urfolket samerna har full tillgång till sina rättigheter.*

Handlingsplanen är kopplad till Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) och utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Välfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål. Effektmålen beskriver den övergripande och långsiktiga förändring som eftersträvas. Resultatmålen är den direkta förändring som ska genomföras i stadens verksamheter. Målen avser att skapa en tydlig styrning och samtidigt en flexibilitet för nämnder och bolagsstyrelser att utifrån sina verksamhetsområden själva ta fram aktiviteter för att uppnå målen.

Under framtagandet av handlingsplanen har synpunkter inhämtats från Kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Staden har även genomfört en konsultation med företrädare för det samiska folket.

Handlingsplanen ersätter Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069) som därmed upphör att gälla.

Nämnder och bolagsstyrelser ska i samband med ordinarie uppföljningsprocesser synliggöra resultat och utmaningar i arbetet med nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter. Stadsledningskontoret ska vartannat år göra en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter och denna ska sammanställas i en rapport till kommunfullmäktige. I arbetet ingår att följa upp Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

I kommunfullmäktiges budget för 2025 anges att stadens arbete för att säkerställa de mänskliga rättigheterna, inklusive de nationella minoriteternas rättigheter, ska intensifieras. De nationella minoriteternas rättigheter ska stärkas genom ökad kunskap och praktisk handling, i nära dialog med representanter för respektive minoritetsgrupp. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 är ett viktigt verktyg för att stötta denna intensifiering. Arbetet med nationella minoriteters rättigheter har betydelse för många av verksamhetsområdesmålen i budget och är nära kopplat till verksamhetsområdesmål 3.7 *Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt* och till MR-programmets mål om att *Stockholms stad är en öppen, jämlik och jämställd stad, fri från alla former av diskriminering och rasism*. De nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter är även en del av stadens demokratiarbete och arbete med att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 med fokus på principen *Lämna ingen utanför*.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalningar. Samerna är också ett urfolk. De nationella minoriteterna och det samiska folket har särskilda rättigheter kopplat till bland annat språk och kultur samt delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Dessa rättigheter är fastställda både i svensk lag och i olika internationella överenskommelser. Staden har även en lagstadgad skyldighet att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Staden har under en längre tid bedrivit ett aktivt minoritetspolitiskt arbete och vidtagit en rad åtgärder för att stärka de nationella minoriteterna och urfolket samernas tillgång till sina rättigheter. Företrädare för de nationella minoriteterna har dock påtalat att ytterligare insatser krävs såsom att öka medarbetares kunskap om nationella minoriteters rättigheter, historia och utsatthet för olika former av rasism, att stärka arbetet för enskilda att utveckla och bibehålla sin kulturella identitet och att stärka de nationella minoriteternas möjlighet till delaktighet och inflytande.

Handlingsplanens tre fokusområden Kunskap och information, Välfärd och service samt Delaktighet och inflytande utgör grundläggande förutsättningar för att stadens verksamheter ska kunna säkerställa de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter. Till varje fokusområde hör ett antal mål som tar sikte på önskvärda förflyttningar bland annat utifrån stadens lagstadgade skyldigheter enligt minoritetslagstiftningen och de synpunkter som har framkommit i samråd med företrädare för de nationella minoriteterna och konsultation med företrädare för det samiska folket.

Inom ramen för fokusområdet Delaktighet och inflytande innehåller handlingsplanen en struktur för de nationella minoriteternas delaktighet och inflytande i Stockholms stad. Strukturen tydliggör de berörda nämndernas ansvar gällande samråd och konsultationer och definierar relevanta begrepp. Framtagandet av denna struktur är i linje med uppdraget i kommunfullmäktiges budget för 2025 om att utarbeta en långsiktig planering för delaktighet, inflytande och samråd i staden avseende de nationella minoriteterna.

Stadsledningskontoret kommer fortsätta följa upp alla nämnders och bolagsstyrelserns arbete för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter inom ramen för ordinarie uppföljningsprocess. Utöver detta ska stadsledningskontoret vartannat år göra en bedömning av stadens arbete med mänskliga rättigheter som sammanställs i en rapport till kommunfullmäktige. I arbetet ingår att följa upp Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030.

Sammantaget gör stadsledningskontoret bedömningen att handlingsplanen är ett angeläget styrdokument för att stärka och utveckla stadens minoritetspolitiska arbete som en integrerad del av stadens arbete med de mänskliga rättigheterna.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsens föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 godkänns enligt bilagan.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt även ge samtliga bolagsstyrelser inom koncernen i uppdrag att anta Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030 enligt bilagan.
3. Stockholms stads riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter (Dnr KS 2018/000069) upphör att gälla.

Fredrik Jurdell
Stadsdirektör

Karin Gustafsson
Biträdande stadsdirektör

Bilagor

1. Handlingsplan för nationella minoriteter och urfolket samernas rättigheter 2030.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Fredrik Jurdell, Stadsdirektör	2025-06-16
Karin Gustafsson, Biträdande stadsdirektör	2025-06-16